



גלין מס': 60 פרשת תזריע מצורע

ג' אייר תשע"ז (29/4/17)

העלון יוצא לעילוי נשמת
מזיאנה נג'מה בת
חנינה לבית זדאן ע"ה,
ובעלה מקיקץ
כצאני בר רחל ע"ה

בית נאמן

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה רבנו מאיר מאזוז שליט"א

בבית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח" רחוב הרב עוזיאל 43 ב"ב. בשעה 22:00

ניתן לשמוע
בשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בערוץ קול ברמה.
או בקול נאמן:
079-9-367-367

נושאי השיעור:

א. לימוד ועיון ב"פרקי אבות". ב. השואה האיומה. ג. השבר והנחמה. ד. האמונה בה' דרך השואה. ה. מעלת שמירת השבת. ו. תשובה עם ישראל בזכות השבת. ז. תקנות לכבוד השבת.

חכם סיני לפני שלושת אלפים-ארבעת אלפים שנה, ויש שם כל מיני עצות, וכל אחד בודה מלבו ומוציא מהראש שלו. ולכן אמר לך "משה קבל תורה מסיני" שתדע שגם זה מסיני.

ללמוד ולעיין ב"פרקי אבות"

ג. הגאון מוילנא כתב ספר מיוחד על פרקי אבות שמציין על כל משנה מקור מהתנ"ך, וקראו לו "מאורות הגר"א", למה הוא מחפש מקור בתנ"ך? וכי לא מספיק שככה אמר התנא? אלא הסבירו את זה (בספר עליות אליהו) ע"פ מה שכתב רש"י בתחילת מסכת בבא קמא, על ארבעה אבות נזיקין השורר הבור המבעה וההבער "אבות קרי להנך דכתיב בקרא בהדיא", כלומר כל דבר שכתוב בתורה התנא קורא לו אבות, אז א"כ כאן שזו מסכת "אבות" משמע שהכל רמוז בתורה. וכמה פעמים רואים סתם משנה שאין לה מקור, אבל הגר"א מוציא לה מקור בתורה. ולכן מאד חשוב לעיין בפרקי אבות, "הפוך בה והפוך בה דכולא בה" (אבות פ"ה משנה כ"ב).

וה' שם היה

ד. השבוע ביום ראשון כ"ז ניסן (ודחו את זה ליום שני) זה נקרא "יום השואה והגבורה". משהו סיפר לי שהוא נכח בכנסת לפני כמה שנים ביום הזה, ובאו הרבנים הראשיים ודיברו כמה מלים, ואח"כ באו השרים וחברי כנסת וכל אחד דיבר על היום הזה. ואותם חברי כנסת החילוניים היו שואלים "איפה היה אלקים בשואה?", והמספר לי היה תלמיד חכם ואמר לי: רציתי לענות להם, אבל אמרתי אם הרבנים הראשיים שותקים ואני אתערב יגידו "הדיוט קופץ בראש"!! אז לא עניתי. אבל צריכים לדעת שהמלים "יום השואה והגבורה" זה ראשי תיבות שם הוי"ה, ויש פסוק ביחזקאל (ל"ה, י'): "וה' שם היה", כלומר הקב"ה היה שם ונכח בשואה, ולא רק שלא התעלם חלילה אלא הוא היה בשואה.

התפשטות ההשכלה אצל היהודים

ה. למה היתה השואה? בואו נראה. מאה חמשים שנה לפני השואה קמו משכילים בברלין, ובראשם היה יהודי שמו "משה בן מנחם מנדלסון" (וקראו לו בראשי תיבות רמבמ"ן, כביכול רמב"ם השני, להבדיל אלף אלפי הבדלות).³ הוא היה שומר שבת ולומד תורה, אבל היה מתרועע עם

3. יש כאלה מתלוננים עלי איך אני יודע כל הדברים האלה, ואומרים: הוא למד ביאליק ולמד ברית החדשה וכו'. אבל לא למדתי כלום, אלא מה שאני קורא באיזה ספר אני משאיר אותו בפניה בראש. הרב מוגרבי שליט"א מחולקן שלח לי קטע מספר שאילת יעב"ץ של הגאון יעב"ץ (ח"ג ס"ס ב. זה נדפס מחדש באמריקה). שכותב ככה: וכן מנהיג בכל הידיעות שבעולם, בין קודש ובין חול הבאות לידי, לזון עיני מהם, לדעת טוב ורע, ולהבין בין אמת לשקר, ולהבין ולחקור מה טיבן של האמונות והדעות והתחנות. ולחשוף שורש ושמצ דבר הנמצא בהם, ואפילו מייל דעלמא וליצנותא ופרקי דשטותא (כלומר פרקים של שטות), ידעתי

ראו מה בין "פרקי אבות" לבין מוסר אמות העולם

א. שבוע טוב! כה לחי, תזכו לשנים רבות.² היום התחלנו ללמוד "פרקי אבות", והם כ"כ מתוקים. ובכל שנה תמצא בהם דברים חדשים, עצות. מוסריות, תבונות וכדו'. ואין מה להשוות בין המוסר של פרקי אבות שלנו ובין ספרי המוסר של היוונים להבדיל. יש ספר "הנהגת המדינה לאפלטון" (ונדמה לי גם לאריסטו), ומצטטים מהם כל השטויות שבעולם. למשל כתוב שם שהעבדים הם כמו בהמות, ולכן זה דבר מוסרי שאם העבד לא ממלא רצון אדוניו צריך להרוג אותו. וככה היה המנהג בין וברומי, שכאשר העבד מגיע לגיל מבוגר, לא חבל לשלם לו פנסיה! אז לוקחים אותו לזירת האריות, ושם העבד נאבק בשארית כוחותיו עם האריה עד שהוא טורף ובוולע אותו, והם שמחים שלפחות חסכו קבר, כי הקבר שלו הוא בטנו של האריה. וזה רשע ועוול וחמס וטפשות וסכלות ובערות, וכמה שתוסיף תוארים על זה לא אמרת כלום. לעומת זה פסוק באיוב שנכתב הרבה שנים יותר לפני שבאו "המשכילים" של יון ורומי: "אם אמאס משפט עבדי ואמתי בריבם עמדי", "ומה אעשה כי יקום אל וכי יפקוד מה אשיבנו", "הלא בבטן עושני עשהו ויכוננו ברחם אחד" (איוב ל"א י"ג-ט"ו), כלומר מי שעשה אותי בבטן עשה גם את העבד, ומי שכונן אותנו ברחם זה אחד דהיינו הקב"ה. ובפרקי אבות כתוב: "הוי מקדים בשלום כל אדם", "הוי זנב לאריות ואל תהי ראש לשועלים", "הוי מתונים בדין ועשו סייג לתורה", וכל מלה צפונה בה חכמה רבה. ובימינו הרב ישראל מאיר לאו שליט"א כתב ששה כרכים על "פרקי אבות".

"משה קבל תורה מסיני"

ב. יש דבר נפלא, פרקי אבות מתחיל: "משה קבל תורה מסיני", אבל למה זה כתוב כאן? הרי זה צריך להיכתב בתחילת המסכתות במסכת ברכות, ולא עכשיו באמצע סדר נזיקין. רבנו עובדיה מברטנורא אומר שזה נכתב כאן כדי שלא תחשוב שחכמים בדו מלבם את המוסרים האלה, וא"כ גם חכמי היוונים וחכמי הרומאים כתבו ספרי מוסר משלהם, וכל מדינה ומדינה יש לה ספר מוסר שלה (ויש אפילו "ספר מוסר לקונפוציוס", מי זה?

1. קודם כל, אנחנו מברכים ברפואה שלמה את הרב דב קוק בן שושנה, שהוא תלמיד חכם גדול שכל היום יושב לומד וכל הזמן בתעניות, השי"ת ישלח לו רפואה שלמה. והשני בוגר הישיבה, תלמיד חכם גדול שבקי בכל הש"ס ממש במלים, הרב משה חורב בן שושנה, שהוא מסכן חולה כמה חודשים ולא מספר כלום אלא שם הכל בלבו. בזכות דברי תורה ה' יתברך ישלח להם רפואה שלמה.

2. אחרי פסח אנחנו אומרים "כה לחי", וזה פסוק "ואמרתם כה לחי ואתה שלום וביתך שלום וכל אשר לך שלום" (שמואל א' כ"ה ו'). פעם הרמב"ם כתב מכתב למישהו, ואמר לו: כיון שאמרו חכמים שאין שואלים בשלום אשה כלל כי זה לא צנוע (קידושין ע"ב), לכן אני כותב לך לשון הפסוק "ואתה שלום וביתך שלום", וביתך זה האשה. בג'רמא כ"כ רגילים בפסוק הזה, עד שכותבים אותו בראשי תיבות: ושו"ש ואל"ש, כלומר ואתה שלום וביתך שלום וכל אשר לך שלום.

עורכים: הרה"ג שלום דרעי, משה חדאד, אביחי סעדון שליט"א
עריכה וביקורת: הרה"ג רבי אלעזר עידאן שליט"א
עורך ראשי: הרה"ג רבי ליאור כהן שליט"א

לקבלת העלון:
bait.neheman@gmail.com

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
ת"א:	18:59	20:33
י-ם:	18:42	20:36
חיפה:	18:50	20:33
ב"ש:	18:58	20:32

הפילוסופים והמשכילים הגויים בברלין, שהיו באים אליו גויים וגויות חוקרים וחוקרות ומדברים ומפספטים שם. ובניו ותלמידיו כבר הלכו והתדרדרו (ונשאר לו רק בן אחד או שנים יהודים), עד שאח"כ באה ההשכלה, הרפורמה, הקונסרבטיבים, וההתבוללות. ומאז במשך מאה וחמשים שנה הקב"ה מחכה לנו אולי נחזור בתשובה ונלך בדרך טובה, אבל היהודים לא רצו לחזור בתשובה והתבוללו הרבה, כי היה להם טוב עם הגוים⁵. עד שהקב"ה אמר: "פוקד עוון אבות על בנים ועל בני בנים, על שלשים ועל רבעים" (שמות ל"ד ז), ומאה וחמשים שנה זה ארבעה דורות (מאז שנפטר מנדלסון בשנת תקמ"ו עד שנת תרצ"ט), ואז הגיע זמן הפרעון⁶.

שנאת חנם ומחלוקות נוראות

1. אבל שואלים: הנה היו כמה רבנים ואדמו"רים וכדו' שג' נספו בשואה? צריך לדעת שיש עוד הרבה סיבות לזה. סיבה ראשונה שאמר החזון איש, שזה בגלל שהיתה מחלוקת ושנאת חנם (ע"י בספר מעשה איש עם קע"ח). ורמז בזה למחלוקת שהיתה בין הרב יעב"ץ ובין רבי יהונתן אייבשיץ, שהיא הגיעה למימדים נוראים לחרמות ולקללות ולדברים איומים ונוראיים, למה? כי רבי יהונתן היה כותב קמיעות והיעב"ץ מצא בהם רמזים לשבתאי צבי, ולכן הוא נלחם בו עד חרמה. והמחלוקת הזאת הבעירה את כל חכמי ישראל שבאותו הדור⁷ (ועירבו בה גם את הגר"א, ושאלו אותו מה דעתו על הקמיעות של רבי יהונתן, והוא אמר שהם כשרים, אבל אחרים אמרו הפוך שהם פסולים)⁸. אבל הגמרא (מועד קטן י"ז ע"א) אומרת "אם ראתי תלמיד חכם שסרח - כסוה כלילה", **כלומר אפילו אם נראה לך שהוא אמר או כתב משהו לא נכון, תדבר איתו פנים אל פנים ולא צריך להבעיר את כל הגולה כמדורת האש**. אבל מלבד זה היו עוד הרבה מחלוקות על עוד דברים. וכמו על גט אחד מקליוזא שבגללו העולם נחרב (והרב עובדיה מביא את כל הסיפור בספרו ענף עץ אבות עם ש"ו)⁹. ואם זה

קראתי אך רק במקום שאסור להרהר בדברי תורה, לא לשחת הזמן המוכשר ללמוד תורה, וחם ליה לזרע דאבא. וא"כ כשהגאון יעב"ץ היה במקום שאסור ללמוד תורה, אז היה קורא כל השטיות שבעולם. ויש גם קטע בזהר (פרשת תזריע דף מ"ז ע"ב) שכתוב: חיובא הוא על בר נש דאולוף חכמתא למילף זעיר מן שטותא ולמנדע לה (חובה על בן אדם ששלמד חכמה ללמוד גם קצת שטות ולדעת אותה) והביאו שם פסוקים רבים וביניהם פסוק בקהלת (י"א) "יִיָּקֶר חִכְמָה מִכָּדוֹשׁ וְכַתּוּב לוֹ: לֹמֶה לֹא תִהְיֶה כְמוֹנוֹ? תִּקְרָה יוֹתֵר מִחִכְמָהּ וּמִכְבוֹד, לִמָּה? כִּי שֵׂאֵתָ מְדַבֵּר עִם בֶּן אָדָם חִילּוֹנִי, אֲזִי אֶם תִּסְבֵּיר לוֹ מִה זֶה "שִׁבְתָּ" ע"פ התורה והמפרשים שלנו הוא לא יתייחס אליך, "וידבר אל העצים ואל האבנים", אבל אם תסביר לו כמה חיים נחמין ביאליק ואחד העם והיגריץ היינה (המומר) ודיזנוגוף וכו' דיברו באהבה על השבת, אולי זה יכנס לו לראש.

4. פעם היתה לו "התחרות" עם הפילוסוף הכי גדול אז בגרמניה, שמו "עמנואל קנט" (הוא מובא בספר הברית), אתם יודעים מי זכה בתחרות? משה מנדלסון, והיה לו מזה שם גדול מאד (ופעם הגאון יעב"ץ הוצרך לו כדי לבטל איזוגזירה, והוא עשה את זה). היה כומר אחד שנתן לו ספר הברית החדשה וכתב לו: למה לא תהיה כמונו? תראה כמה יפה הספר הזה וכו', אמר לו: בסדר, אני אקרא את זה. אח"כ שאל אותו: מצאת שם דברים חדשים ונפלאים? אמר לו: **"מצאתי, אבל החדשים לא נפלאים והנפלאים לא חדשים"**. כלומר דברים חדשים שיש שם הם לא נפלאים אלא שטיות והבלים, ודברים נפלאים ויפים שיש שם הם לא חדשים אלא גנובים משלנו...

5. כמו שאומרים שכתוב בעתונים בא"י בתקופת הסילבסטר: "אם רוצונך להרגיש גוי אמיתי תלך לעיר פלונית ותשתכר עד שתשתגע", וככה תהיה גוי אמיתי. ובזה תקיים המצוה שנאמרה בתורה "והיית משוגע" (דברים כ"ח ל"ד)... יפה מאד.

6. וראיתי בספר מקור ברוך של רבי ברוך אפשטיין ע"ה, שבשנת תרע"ב היתה עלילת דם ברוסיה וחשד ביהודי אחד בשם "מנדל ביייליס" שרצח נער נוצרי לערוב את דמו במצות של פסח, והכל שקר גמור. אבל חשדו בו בכל מיני קושיות של הבל וריק ובלתי שום הוכחות, והיה שנתיים בכלל עד שהוציאו אותו זכאי. ומספר הרב אפשטיין, שיותר ממאתים ושבעים פרופסורים מומרים רח"ל שלחו מכתבים ופירסמו שהם מצהירים שאמנם היו פעם שומרים את הדת של היהודים, אבל אין דבר כזה בתורה לקחת דם של נוצרי ולערבב אותו במצות. והשאלה הנשאלת: למה יש מאתים ושבעים מומרים? אבל ככה זה.

7. הגאון החיד"א בספר מעגל טוב (עמוד 23) כתב **ששמע מהגאון פני יהושע על המחלוקת הגדולה נגד ר' יונתן אייבשיץ "דברים מבהילים" מ"ראיהו כלפידים"**. והוא נסע למקומות אחרים עם פחות כאב ראש. הספרדים אין להם כח לכאב ראש ומריבות כאלה...

8. וגם אחרי פטירתו כתבו עליו קללות ואמרו "תיפח רוחו ונשמתו", רחמנא ליצלן.

9. ובזמנו הגאון נודע ביהודה עמד והצהיר: "אני נשבע שזוכה להינאל השנה מהגלות, כמו שהאשה הזאת קיבלה גט כשר" (ראיתי את זה בדרושי הצ"ח, דף מ"ג ע"ב), כי אחרים טענו שבעלה שנתן לה את הגט לא היה שפוי בדעתו בשעת מתן הגט וא"כ הגט פסול. ומה עשו הגבאים השוטים של פרנקפורט-דמיין? הם חושבים שהם "חברותות" של הנודע ביהודה, אז אמרו: "כיון שהרב מפראג (הרב נודע ביהודה) פסק שהגט כשר נגד הרבנים שלנו, לכן הוא זרעו וזרעו זרעו וחתניו וכו' אף אחד מהם לא יכהן רב בפרנקפורט-דמיין". אבל הנודע ביהודה מצפצץ עליהם ועל הפרנקפורט-דמיין שלהם, מה נשאר ממנה היום? ואילו הספרים של הנודע ביהודה נשארו לדורות. **אסור לתת לעם הארץ שיתערב בדברי חכמים, כי אם הרב מגלה דעתו זה מספיק.**

לא מספיק, היו עוד מחלוקות בין החסידים והמתנגדים, ואלה היו מחלוקות שעברו את הגבול, כי המתנגדים אומרים שהחסידים כופרים והחסידים ג"כ נגד המתנגדים. ועד ימינו יש מחלוקות שהן נוראות ואימות.

מוסרים אחד את השני לשלטון

ז. היה עוד דבר וזה "מסירות", שאם היתה מריבה בין היהודים היו הולכים לשלטון הרוסי ומוסרים אותם, ויותר מאוחר "משכילים" היו מוסרים לשלטון הרוסי את הרבנים, וכל אחד היה מיצר את צעדיו של השני. ואסור לעשות את זה, כי זה חרפ¹⁰.

הביטוי המשובש

ח. והיתה עוד בעיה וזה הביטוי המשובש, כי האשכנזים לא היו רוצים ללמוד לבטא ח"ת ועי"ן כהלכה, אז מה קורה? במקום "ולעבדו בכל לבבכם" הם אומרים "ולאבדו", וכן במקום "אשר נשבע ה'" הם אומרים "נשבה" לשון שבי, וכי' ה' הלך בשבי ח"ו? מה פתאום?! וצריך לבטא את העי"ן¹¹, וכן במקום "היום הרת עולם" הם אומרים "הרס עולם", וכן "לתקן עולם במלכות שדי" הם אומרים "לסכן עולם". ואני לא אומר את זה מלבי, אלא ככה דרש הרב **צדקה חוצין ע"ה** ביום ר"ה התש"ד בירושלים (מובא בספר של הרב ניסן שרוני "אם למקרא" מהדורא שניה, עמ' 303. ועשיתי לי סימן: "מיכאל" כפול שלש): למה לא נענו התפלות והזעקות בשואה ומליוני יהודים מובלים בעוה"ר כצאן לטבח, מפני שאין מבטאים את האותיות כהוגן וכו'.

"שמאל דוחה וימין מקרבת"

ט. והיתה עוד בעיה, שדחו אותם לגמרי, כי גם מי שהולך קצת מעבר לגבול אל תחרים אותם, ולא משתמשים בחרמות אלא רק בשעה שאין אפשרות אחרת, **אבל בהתחלה כשפסעו פסיעה אחת החוצה ורגל אחת מחוץ לתחום לא זורקים עליהם חרם¹², ואדרבה צריך לקרב אותם**. חכמים לימדו אותנו: "שמאל דוחה וימין מקרבת" (סוטה מ"ז ע"א), ויעקב אבינו זכה שכל הבנים שלו בסדר גמור ונשארו "שבטי ה'" ולא כמו ישמעאל ועשיו, למה? הוא גילה את הסוד ביום האחרון שלו: "ברכות שדים ורחם" (בראשית מ"ט כ"ה), שדי"ם ראשי תיבות שמאל דוחה וימין מקרבת¹³. אבל הרבנים אז לא

10. בתוסס היו היהודים מוכרים בשר כשר, אבל הממשלה בקבע מחירים: בשר רגיל כל ק"ג 720 פראנק, ובשר ראש 400 פראנק (ואני זוכר את זה משנת תשכ"ה, כי אבא היה אומר לי לקנות במחירים האלה), אבל באמת היתה רק חנות אחת בשם "ביזה" שמוכרת במחירים האלה, אבל שאר החנויות במקום 720 פראנק היו מוכרים ב-1000, 900, 800 פראנק. ויום אחד היתה חנות "ביזה" סגורה, הלכתי לחנות אחרת, והוא אמר לי 1000 פראנק, אמרתי לו: אבל כתוב בתעריף 720? אמר לי: הרב, אתה לא יודע שזה רק תעריף?! "תעריף", אנחנו צריכים להרויח. ואין יהודי אחד שהולך למסור את המוכרים לממשלה, אפילו שאם היה הולך למסור היו סוגרים להם את החנות, אבל נתנו להם להרויח. וככה צריך להיות, ואנחנו חייבים להיות ככה.

11. כשהייתי מתפלל ב"דבוראנ" והיו מגיעים לקריאת שמע, אז האשכנזים שישבו לידי היו אומרים בקול "נשעב" ומבטאים את העי"ן, כדי שאני אשמע אותם שהם מבטאים טוב...

תודה רבה, הלואי וכולם יהיו כמותכם.

12. ולכן גם מי שעשה בזמן מנדלסון שתיירגם את התורה לגרמנית, ועשו עליו חרם וכו'. אבל התרגום הזה לא פסול ממש, ואולי מלה אחת או שתיים לא בסדר שם (והרש"ש בבבא קמא נ"ח ע"ב, בתוך ה"שמן) מזכיר אותו, שהוא מבאר שם את הפסוק "זרע רב תוציא השדה" (דברים כ"ח ל"ח), האם תוציא חזור על השדה וא"כ שדה לשון נקבה, או חוזר לנוכח על האדם והכוונה: זרע רב תוציא (אתה אל) השדה, וכותב הרש"ש "האשכנזי תרגמו לנוכח". ומי זה האשכנזי? זה מנדלסון. ולכן מה היו צריכים לעשות? לקרוא לו ולומר לו: "אנחנו ניתן לך הסכמה, אבל בתנאי שלא ילמדו בתרגום שלך עד גיל עשרים וחמש", וכמו שעשה הרשב"א בזמנו על ספרי אריסטו, למה? כי אנחנו לומדים כל הזמן באידיש ואתה מכניס לנו גרמנית (והוא טען שהוא עושה נכון כי כאשר יבואו יהודים לבית-המשפט ידברו בשפה נלעגת, קצת גרמנית וקצת עברית וקצת אידיש. ופעם אמר לי יוסף יצחק פינסון שיהיה (בשנת תשכ"א): אתה יודע איך אומרים באידיש "עגלון"? "באלאגול", מה זה? בעל-עגלה, "באל" זה בעל, ו"אגול" זה עגלה, אבל כיון שהם לא מבטאים את העי"ן אז אומרים "באלאגול", ולך תנחש מה זה...), אז אחר גיל 25 אין דבר שילמדו גרמנית צחה, רק שיש מלה שלא תירגמת נכון, ויש פסוק שפירשת אותו על דוד המלך ואנחנו מפרשים אותו על המשיח וכו', אז תתקן את זה וכי"צ. **אבל לא לזרוק אבן אחר הנופל**. וזה משפט ידוע בגמרא (קידושין כ' ע"ב), שאם ראתי אדם נופל מן הגג ועוד מעט ימות, אל תזרוק עליו אבן שימות יותר מהר, אלא להיפך תנסה להציל אותו. ואם לא עושים ככה אז אח"כ העונש יבוא כפול מכאן ומכאן.

13. **הרב עובדיה ע"ה** מספר מה שאמרו במדרש (שמות רבה פ"ב פסקא ט') במה זכה משה רבנו להיות רועה עם ישראל? כי פעם אחת משה רבנו היה רועה את הצאן, וגדי אחד ברח לו, וכיון שהוא צריך להביא את הגדיים בחשבון, "אנכי אחטנה מידי בתקשנה" (בראשית ל"א ל"ט), אז הוא רץ אליו ובסוף תפש אותו. והנה הגדי הגיע למעין מים ועמד שם ושתה לרויה, והוא בריך שהכל זכורא נפשות (ככה אמר הרב עובדיה, אבל כמובן שהוא בריך בחשבונות...). אז משה רבנו לקח אותו ואמר לו: למה לא אמרת לי שאתה צמא? הייתי מביא לך מים, ועכשיו

ידעו איך לכלכל אותם. וכי אצלנו בתנוס לא היה דבר כזה! היו יהודים שלמדו רפואה ומדע וכו' ומחללים שבת, מה הרבנים יכלו לעשות להם? אז השתדלו לקרב אותם, וביום כיפור היו כולם באים לבית הכנסת¹⁴. אבל במדינות אירופה לא כולם היו עושים ככה, ולכן הלכו להשכלה ולחרמות. ואח"כ אותם משכילים התנקמו ביהודים בזמן השואה, שהיה "קאפו" אחד שהנאצים ימח שמם וזכרם מינו אותו שישגיח על היהודים, וככה היו מוסרים אחד את השני. ואסור לחיות ככה (ולא רק בזמן שהיינו בגלות, אלא גם עכשיו אנחנו צריכים לחיות באהבה ואחווה). ולכן קרה מה שקרה.

השואה שהיתה אצל הספרדים

י. אצל הספרדים כמעט לא היתה שואה. אמנם אני לא יכול לומר שלא היה לגמרי, כי ב"סאלוניקי" היה חרבן, מה היה שם? בהתחלה היו שומרים שם שבת כהלכה, ולפני מאה שנה בערך באו משכילים וראו איך יהודים שומרים שם שבת פלא פלאים, מה הדבר הפלאי? שכל הנמלים¹⁵ היו סגורים בשבת, האניות לא נוסעות והאנשים לא עובדים, והם התפללו: מה קרה כאן? הרי סלוניקי זו עיר של גויים? אמרו להם: כל העובדים בנמל כולם יהודים. ומי שסיפר את זה מתאר: ראיתי פועלים יהודים מפרקים סחורות, מלאים אבק ולכלוך, אבל בליל שבת בבית הכנסת כולם נסיכים, וכל אחד לוחץ יד לשני. והאדם המכובד ביותר "מנהל רשות הנמלים" לוחץ יד לעובד הפשוט ביותר ואומר לו "שבת שלום", כי אין שם מעמדות, "ולא ניכר שוע לפני דל" (איוב ל"ד י"ט)¹⁶. כשהמשכילים ראו את זה התפללו ואמרו: חשבנו שבמאה ה-19 אין טעם לשמור שבת, והנה היהודים חיים מהשבת ונהנים ממנה, איך יתכן כדבר הזה? אבל אח"כ באה ממשלת איטליה (נדמה לי) והכריחה אותם לעבוד בשבת, ולאט לאט הם התדרדרו. וכשנפטר הרב הראשי שלהם מינו במקומו רב גרמני, למה? כי "גרמני" זה רב שידוע ומשכיל וחכם ונבון... והרב הזה היה לו קשר עם הגרמנים, והם אמרו לו: אנחנו עומדים להשמיד את כל היהודים, ואנחנו מוכנים להשאיר אותך בחיים שאתה תמסור לנו את כל היהודים כדי שלא יברח אף אחד. והוא עשה ככה והציל את נפשו בדם האחים שלו, ו-75 אלף יהודי סאלוניקי הלכו, והיום מה שנשאר להם זה בית כנסת אחד בתל אביב לקהילת יוצאי סאלוניקי (ויש להם בנק אחד שנקרא "ריקאנטי")¹⁷, אבל יהדות נפלאה שהיו חיים שם באושר משך 400 שנה (מזמן

אתה עיף ואסור לך לרוץ עוד פעם, אז אשים אותך על הכתפיים שלי. והוא לקח אותו באהבה ובחמלה, והביא אותו. הגדי הסתכל עליו ואמר לו "תודה רבה". אמר הקב"ה: כך אתה מרחם על הכבשים הקטנים, אז אתה תרעה את עמי, וכמו שנאמר בתהלים (בסוף מזמור ע"ח): "ויבחר בידו עבדו ויקחהו ממכלאות צאן", "מאחר עליות הביאו לרעות ביעקב עמו ובישראל נחלתו". והסיפור הזה על הגדי יש בו גם משל, שאם ראת אחד שצא מן הדרך תנסה לקרב אותו. וכמו שכתוב: "וישלח משה לקרוא לדתן ולאבירם בני אליאב ויאמרו לא נעלה" (במדבר ט"ז י"ב), ולמה הוא קורא להם? הרי מאז ומתמיד הם היו עושים לו צרות, "יצאו נצבים" (במדבר ט"ז כ"ז) זה דתן ואבירם, "שני אנשים עברים נצים" (שמות ב' י"ג) זה דתן ואבירם, "ויתירו אנשים ממנו עד הבוקר" זה דתן ואבירם, אז שילכו לעזאזל, מה הוא צריך אותם? אלא רש"י כותב: **מכאן שאין מחזיקים במחלוקת. וזו היא הדרך.**

14. **רבי חיים פרץ שיחיה** (מבוגרי הישיבה) סיפר לי שהוא היה גר בכפר אחד בצרפת, והיה שם דוקטור אחד יהודי ושמו "סקרן" (לא בש"ן ימנית אלא בש"ן שמאלית, כי הצרפתים מהפכים הכל, מה לעשות? ואם השמאל ואימינה ואם הימין ואשמאלה), והוא לא היה בא לבית הכנסת אלא ביום כיפור בנעילה, ומה אומר לו רבי חיים שהוא רב בית הכנסת? שלום ד"ר שטרן, באת עכשיו ברגע האחרון, אז נעשה לי עונש. **תקח ספר תורה כל נדרי של אתמול, תוציא אותו מההיכל ותסתובב איתו בכל בית הכנסת כדי שכולם ינשקו אותו, וככה יהיה לך זכות.** והוא היה עושה את העונש הזה בשמחה, כי היה מרגיש שעדיין הוא קשור ליהדות, ולא ילך לגמרי לצד השני.

15. יש אומרים "גמלים", ולכאורה גמל - גמלים, אבל הם אומרים גמל - גמלים, ולך תדע מה נכון. 16. לעומת זאת במקומות אחרים היה גביר אחד שכאשר אומרים לו שלום נותן רק את האגודל בלבד, אמרו לו: למה אתה עושה ככה? אמר להם: אגודל יש בו "כזית", למה צריך יותר מזה?... (ככה ראיתי פעם בספר "דרשות אל עמי").

17. איך אני זוכר את זה? כי **רבי מנחם ריקאנטי** זה היה מקובל גדול לפני 700 שנה. **ומורן בב"י** בהלכות סוכה (סי' תרנ"א) מזכיר אותו, ועל פיו **פסק שצריך לחבר את הלולב עם האתרוג**, למה? כי רבי מנחם ריקאנטי כתב ספר על התורה, ובפרשת אמור כתב שהגיע אליו בחג הסוכות חסיד אשכנזי אחד וקייבל בכבוד "ברוך הבא ברוך הבא", **והנה בלילה הרב חולם שהחסידי הזה כותב שם הוי"ה - ומרחיק את הה"א האחרונה וכותב אותה בנפרד**, אז אמר לו: מה קרה לך? תחבר אותם, וענה לו בחלום: ככה נוהגים אצלנו. וכותב הריקאנטי: "ואשתומם על המראה ואין מבין". אמר בלבו: אולי החסיד הזה לא בסדר, התחיל בבוקר להסתכל עליו, וראה שהוא מונע רק את הלולב ההדס והעברה ולא מחבר עמם את האתרוג. ואמר בלבו: זה פירוש החלום, כי הלולב ההדס והעברה זה כנגד אותיות י"ד ה"א ו"א שבשם הוי"ה, ואילו האתרוג זה כנגד אות ה"א האחרונה. ולכן בחלום הראו לי שצריך לחבר אותם, וכן פסק מרן (בש"ע) שם סעיף י"א). והגאון **רבי משה בן חביב ע"ה** בספר כפות תמרים (מסכת סוכה דף ל"ד ע"ב) הוכיח

גירוש ספרד) הלכה לאבדון בגלל מוסר אחד (את זה מספר הרב עזרא בצרי באחד הכרכים של "המאסף"). גם בתנוס הגיעו הרשעים הארורים הנאצים (נדמה לי בשנת תש"ג 1943), וישבו שם ששה חודשים, ולקחו יהודים לעבודת כפייה, ועינו אותם, והיו פצצות וכו'. ועשו חשבון בימינו כמה יהודים הושמדו בשואה בתנוס? יצא להם 600 איש בתוך ששה חודשים, מה שלא היה ולא נברא בשום מקום, שמתוך 150 אלף איש הושמדו 4 פרומיל בלבד. למה? כי היתה אחדות, היתה אמונה בקב"ה אצל כולם, אין מסירות ואין שנאת חנם¹⁸.

כמה הפסדנו בשואה הזאת

יא. היה ילד קטן בן שמונה שרצו להשמיד אותו, ובחכמה רבה ניצול מהם ואמר להם: רבותי, אתם חושבים שאני לא שוה? זה לא נכון, אני עשיתי הרבה פעולות והרמתי בקבוקים וכו', אמרו לו: טוב תישאר, אתה יודע לנאום יפה ובזכות זה תישאר בחיים. אתם יודעים מי זה? **רבי ישראל מאיר לאו שליט"א**, שהוא אדם מיוחד במינו, ואילו ידעו איזה חכם הילד הזה. יש לו ספר נפלא "אל תשלח ידך אל הנער" (ומצאתי בו איזו גימטריא לשם שלו, אבל אני לא זוכר אותה בדיוק), ושם הוא מתאר איך כל משפחתו הלכה בשואה חוץ ממנו ומאחיו (נפתלי לביא, להבדיל בין החיים)¹⁹. כמה גאונים הפסדנו בשואה הנוראה והאימה הזאת. אבל אם היינו מתאחדים ואוהבים אחד את השני, לא היינו מגיעים לדבר הזה. ואם בזמנו לא היו זורקים אבן אחר הנופל, לא היינו מגיעים להתדרדרות האחרונה, ולכן צריך תמיד לזכור את זה.

פטירת תלמידי רבי עקיבא

יב. בימים האלו נפטרו תלמידי רבי עקיבא. יש אומרים שנפטרו במלחמה, ויש אומרים שנפטרו במחלה שנקראת "אסכרה". אלה שאומרים שנפטרו במלחמה יש להם אסמכתא מ"אגרת רב שרירא גאון", שכותב שם "הוה שמדא", ופירושו שמד, שהיתה גזרה של המלכות²⁰ (וגם מסתבר שזה היה במלחמת בר כוכבא), כי לא יתכן שעשרים וארבעה אלף מתו כולם על ידי מחלה, ולמה הגמרא אומרת (יבמות ס"ב ע"ב) שמתו באסכרה? יש אומרים שהגמרא העלימה הדברים בכוונה, ויש אומרים שאסכרה כאן פירושה "עסכר" שבערבית הכוונה חיילים, אבל זה לא הפשט. ואולי יש גרסאות שונות בגמרא. (עי' אור תורה סיון תשע"ג ס' ק"ו אות ד', בעולין מס' 11 אות י"ד ואילך).

להראות אהבה וקירוב בימים האלה

יג. ולמה נפטרו בצורה כזו? הגמרא (שם) אומרת: מפני שלא נהגו כבוד זה בזה. ולכן **רבי יוסף חיים** בספרו לשון חכמים (ח"א סימן ל"ז) אומר **שצריכים להראות אותות אהבה בימי העומר, לא לריב ולא לעשות שטויות, ואפילו אם אחד טעה נדבר איתו בנחת ובאהבה. הרב עובדיה ע"ה** אומר בשם האלשיך (אבל זה לא נמצא שם והוא בשל"ה דברים א' י"ג): כתוב במשלי "אל תוכח לץ פן ישנאך הוכח לחכם ויאהבך" (משלי ט"ח), מה הפירוש? "אל תוכח לץ" כלומר אל תאמר לו "אתה לץ רשע, נבל ובלעיל", כי אז הוא ישנא אותך, ומה אכפת לי שישנא אותי? הוא יתרחק לגמרי מן התורה, אלא "הוכח לחכם" כלומר תאמר לו "לא מתאים לך כי אתה חכם ונבון ומיוחד, ולא חבל שהמח שלך ילך לאיבוד"?!

פעם **הרב רבי שמחה צירקינד ז"ל** (היה מורה לתלמוד איתנו אצל **הרב פינסון ע"ה**) אמר לי: ביאליק היה "גאון אפיקוריס", והיה יכול להיות תלמיד חכם. **ולדעתי אילו הרב עובדיה ע"ה חי בזמנו היה מחזיר אותו בתשובה**, אבל דחו אותו (אמנם עדיין נשאר לו קצת אהבה לתורה)²¹, אבל הם לא היו כמו שצריך

מהגמרא (שם דף ל"ה) שצריך לחבר אותם, ולא רק בגלל החלום.

18. והיה אחד בתנוס מתאגרף בעל שרירים חזקים, שהיה נחשב מספר 1 בעולם, והושמד גם הוא ע"י הגרמנים, ימח שמם וזכרם. (וכתבו עליו ספר, וכי"ר זה נהרג? ומה עם כל החכמים שהלכו?)

19. פעם אמרתי לו: "לאו" זה ראשי תיבות "למען אחי ורעי אדרבה נא שלום בך" (תהלים קכ"ב ח'). אמר לי: גם אחי (נפתלי לביא) רמזו שם בפסוק שאחרי: "למען בית ה' אלקינו אבקשה טוב לך" (שם ט'), זה ראשי תיבות "לביא".

20. ויש מפרשים "שמדא" פירושו שהם נשמדו ונאבדו, אבל זה פירוש של שקר, כי שמדא אין פירושה כך, הרמב"ם (בסוף "מאמר קידוש השם") כותב שבכל התלמוד אומר "שמדא עבידא דבטלא", מה הפירוש? לפנינו בכתובות (דף ג' ע"ב) כתוב "גזירה עבידא דבטלא", דהיינו שגזרה עשויה להתבטל, אבל הנוסח המקורי לא היה "גזירה" אלא "שמדא". ולכן כשרב שרירא גאון אומר "הוה שמדא", הכוונה שמד דהיינו גזירת המלכות.

21. **והרב יצחק פרץ שליט"א** אומר: "אני חזרתי בתשובה בזכות שיר 'המתמיד' של ביאליק".

להיות והלכו ככה לאיבוד, ולכן אסור לזרוק אבן אחר הנופל, אלא צריך לקרב כל יהודי.

אני אמית ואחיה מחצתי ואני ארפא

יד. ובכל זאת יש לנו נחמה גדולה אחרי השואה, מה הנחמה? כתוב בתורה בפרשת לך לך דבר מפליא, שהקב"ה אומר לאברהם אבינו אבי האומה: "אני ה' אשר הוצאתיך מאור כשדים לתת לך את הארץ הזאת לרשתה" (בראשית ט"ז יז), כלומר הקב"ה אומר לו אני הוצאתי אותך מכבשן האש (אור זה אש), וככה אמרו חכמים (בר"ר פל"ח אות י"ג) שכוונת הפסוק שנמרוד זרק אותו לכבשן האש, בשביל לתת לך את הארץ. **וזה מה שקרה בדורנו, שלא עברו שלש שנים מסוף השואה וקיבלנו את ארץ ישראל, זה יכול להיות טבעי? זה בשום פנים לא טבעי!** פעם כתב חכם אחד שאם היינו שואלים הסטוריון מיד אחרי השואה: כמה זמן לדעתך עם ישראל יתאושש מהמכה הנוראה הזאת (כי שליש מעם ישראל הלכו לאיבוד)?²² הוא היה עונה: לפחות 300 שנה. והקב"ה אמר: אני תוך אחד ממאה (שלש שנים) אחזיר אותם לארץ ישראל. פלא פלאים.

ה' נתן בלב כולם לתת נחמה לעם ישראל

טו. בלילה שהחליטו האומות המאוחדות שיהיה בית לאומי לעם היהודי ויקבלו איזו מדינה קטנה (כ"ט בסלול תש"ח), והפלא הגדול הוא שתמיד רוסיה ואמריקה חתול ועכבר, זה אומר ימין וזה אומר שמאל זה אומר שמאל זה אומר ימין, אבל באותו ערב התאחדו כולם²³. וזה פלא פלאים שכולם הסכימו והיה רוב בשביל לתת לנו משהו, אחרת היינו הולכים ביאוש גמור ומתיאשים לגמרי מהגאולה, "השואה" זה גימטריא "יאוש" (317)²⁴. ומצאתי רמז מדהים בתהלים (ח, ז), כתוב שם: **"ועדת לאומים תסובבך ועליה למרום שובה"**, העולם מבינים שפירוש הפסוק הוא עדה של לאומים, אבל אף פעם לא שמענו שיש עדה של לאומים, והרי כל עדה לבד וצריך לומר "עדות לאומים", אלא הפירוש הוא **"ועדה של לאומים תסובבך"**, כי מי היה באותו ערב כשהחליטו על זה? הקב"ה היה שם במרכז, "וה' שם היה" (יחזקאל ל"ה י), וכל החתולים הקטנים האלה רוסיה ואמריקה וכו' היו מסביבו, והוא נתן בלבם שיצביעו על המדינה הזאת, כדי לתת נחמה לעם ישראל.

השואה מחזקת את האמונה בבורא עולם

טז. היו שני אנשים בדורנו, אחד חיים כהן שהיה שופט עליון (אל תבהלו מהמלה הזאת, כי זה "עליון" במרכאות), והוא היה רשע גמור, ואמנם בהתחלה למד בשיבת "מרכז הרב" והיה בסדר, אבל אחרי השואה יצא מהדת והיה "אנטי דתי"²⁵. לעומתו היה אתר ה"מ מנחם בגין, שאמנם הוא לא היה שומר ממש (ואביו היה ראש הקהלה בבריסק)²⁶, אבל משפחתו כולה נספתה בשואה,

מה השיר הזה? ביאליק למד בשיבת וואלווין, שהיתה ישיבה נפלאה מאד שלמדו שם גדולי עולם (ובניהם גם הרב קוק), שהיו שוקדים על התורה יומם ולילה, ובשיר הזה "המתמיד" הוא מתאר ואומר: "מי אתה שמיר, מי אתה חלמיש, לפני נער עברי העוסק בתורה" (וראיתי אותו בחוץ לארץ). פעם כשהיה לפיד הרשע עושה לנו צרות ללומדי תורה, ואם היה יכול לתת להם פת במלח היה נותן את זה (וגם זה לא היה נותן להם), כי לפניו היו נותנים 800 שקל ממשדר הדתות לאברך שלומד, שזה "גרושים", והוא אמר לתת להם רק 240 שקל, וגם זה מתוך לחץ של בנט, ככה עושים? אז אמרתי עליו: "מי אתה לפיד, ומי אתה בנט, לפני נער עברי העוסק בתורה", **אנחנו נלמד תורה על אפכם ועל חמתכם!**

22. וזה רמז בזכריה: "והבאתי את השלישית באש" (י"ג ט), לרמזו ששלישית מעם ישראל הלך באש. ויותר מזה, מי שיועד את המחזורים בחכמת העיבור, יודע שיש חלוקה של המחזורים שכל 19 שנה זה מחזור, **אז בשנת 5,700 נסתיימו 300 מחזורים, ובשנת תש"א זה כבר מחזור 301 וזה גימטריא "אש"**, וזה נרמז בפסוק "והבאתי את השלישית" - השליש של עם ישראל, "באש" - גם כפשוטו באש של הכבשונות של הנאצים ימ"ש, וגם רמז למחזור "אש".

23. באותו לילה היה רבי מאיר ועקנין ע"ה רבה של טבריא ישן, ובשעה שלוש בבוקר ראה בחלומו שהוא נמצא בבית דין של מעלה, וכל אחד מדבר שם משהו על הגאולה, ואמרו לו: רבי מאיר תגיד משהו, אמר להם: **השם שלי מתחיל באות מ"ם, אז "מלכות ישראל תיכון"**. והנה דופקים לו בדלת, שאל: מה קרה? אמרו לו: עכשיו החליטו באומות המאוחדות גם אמריקה וגם רוסיה שיהיה לנו מדינה קטנה, אמר להם: זה מה שראיתי בחלום.

24. מספרים שזלמן שז"ר היה נמצא באו"ם אז בשעת ההצבעה לראות מה התוצאות, ובא יהודי אחד עולם שם מאחוריו ומסר לו פתק שכתוב בו: "אנא ה' הושיעה נא, אנא ה' הצליחה נא".

25. בליל שבת אחת בן גוריון אמר: מספיק לנו רדיו, טלוויזיה בשבת לא צריך. אבל הם באו לשופט הנ"ל שיחתום בליל שבת שחייבים לפתוח טלוויזיה עכשיו, מה המהירות? מה הדחיפות? וכי זה פיקוח נפש? מה יש לך? אלא סתם להראות שהוא "אנטי".

26. פעם אחת כשרבי חיים מברסק היה קטן בן ארבע שנים, אביו - רבי יוסף דב מברסק

והוא כתב מכתב לחיים כהן הרשע הבלעיל הזה, ואמר לו: מה קרה לך? למה אתה לא מאמין? והוא ענה לו: תראה את השואה הזאת, אמר לו בגין: **אדרבה מהשואה אתה מבין שיש בורא לעולם, כי איך יתכן שאחרי שואה כזאת קיבלנו משהו כזה?** אתה לא רואה שמה שכתוב בתורה בתוכחה של פרשת כי תבוא הכל התקיים, "אחת מהנה לא נעדרה" (ישעיה ל"ד ט"ז), וכי אתה יכול להבין איך גרמניה שהיתה נחשבת בזמנו מדינה של פילוסופים ומשוררים והכי מתורבתת, השתגעה לגמרי ועשתה את כל זה, אפשר להבין את זה? והרי היהודים חיו כמותם ונישאו להם ועשו הכל, אלא זה עונש משמים ואין שום הסבר אחר לדבר הזה²⁷, וכי אתה חושב שזה טבעי שקיבלנו מדינה כזאת? צריכים להרגיש את הקב"ה.

מאור כשדים לארץ ישראל

יז. והמעניין ביותר שאברהם אבינו נולד בשנת 1948 לבריאת העולם, וזה בדיוק אותה שנה שנוסדה המדינה הזאת. אבל השנה של אברהם אבינו היא לבריאת העולם, כי הוא צדיק ומאמין בבריאת העולם, ואילו 1948 של המדינה הזאת זה למנין הגוים, כי היא עושה כמו הגוים, מה לעשות? ואם תגיד לי: מה הקשר? בשניהם אותו ענין של "הוצאתיך מאור כשדים", כלומר הוצאתי אותך מכבשן האש, "לתת לך את הארץ הזאת". ולכן צריכים להכיר טובה לקב"ה על כל הנסים שעושה לנו, וגם על השואה, כי "חייב אדם לברך על הרעה כמו שהוא מברך על הטובה"²⁸ (ברכות נ"ד ע"א).

יה אכסוף נועם שבת

יח. ולמה אני אומר את כל הדברים האלה? כי השבוע היתה פרצה בשבת, השבת הזאת שדורות רבים כ"כ שמרו עליה, ומסרו את עצמם להריגה עליה²⁹. ואפילו אנשים רחוקים מן התורה אמרו כמה שהשבת יקרה להם, וכמו "אחד

לתרומות ושירי האלפים: <http://yhr.vp4.me/new>

שלח אותו ואמר לו: תקרא לראש הקהילה, ניגש אליי ואמר לו: ראש הרבנים קורא לך לבוא, אמר לו: ראש הרבנים זה אבא שלך אז תגיד "אבא שלי", הילד חיים היה חריף וענה לו: אם אגיד לך "אבא שלי" תגיד לי מי זה אבא שלך? אז בשביל לחסוך ויכוחים אמרתי לך "הרב הראשי קורא לך לבוא"... אמר לו: בסדר אני בא.

27. פעם ראיתי תמונה איך שוטר גרמני יחיד עומד עם הנשק שלו, ואלפי יהודים עוברים בסך ואף אחד לא אומר מלה. אמרתי שעל זה הפסוק אומר: "איכה ירדוף אחד אלף ושונים יניסו רבבה" (דברים ל"ב ל'), איך השוטה הרשע הזה רודף אלף יהודים, "אם לא כי צורם מכרם וה' הסגירם", הוא הסגיר אותם, ואין לנו מה לעשות נגד זה. אבל אח"כ כתוב: "כי קרוב יום אידם וחש עתידות למו" (שם ל"ה). זוכרים מי היה מספר שנים אחרי היטלר? אייכמן (אף אחד לא זוכר אותו. בשנת תשכ"א כשהייתי בתנוס כתבו העיתונים "תנפס אישמן", כי בצרפתית אייכמן נקרא "אישמן"). ותפסו אותו ותלו אותו בישראל, ושרפו את גופתו ופיזרו אותו לשבעה ימים ושבעה נהרות, כדי שלא ישאר ממנו זכר. היה חילוני אחד שכתב: **רבנו של עולם, אתה מכה על לבי במחץ של אלפי קרדומות, מי האמין שהאיש הזה יפול בדינו?!** (זה מובא בספר "מחשבת" חוברת י"ד עמוד 7).

ואיפה כתוב שהאיש הזה יפול בדינו? בפסוק הזה: "כי קרוב יום אידם" - זה ראשי תיבות כק"א, שזה עולה בדיוק 131 כמניין אייכמן. פעם אמרתי את זה לפני הרב עובדיה ע"ה (כשבאתי לנחם אותו בפטירת אביו), והיה שם רה"מ יצחק שמיר, אז הרב עובדיה הפסיק אותי ואמר: זה גם גימטריא סמא"ל 131. אז א"כ "כי קרוב יום אידם" זה 131, "אייכמן" זה 131, ו"ס"מ" זה 131, כי הם שלוחים של השטן.

28. אחי הבכור נ"ע נספה בשואה, כי מרוב הפצצות שירדו בתנוס בזמן הוא קיבל התקף והלך. זה קרה ביום פורים (חודש לפני שנולדתי). ובאותו זמן אבא ע"ה היה מלמד תלמידים בבית הכנסת, ובאו ואמרו לו שהבן נפטר, אז הוא פתח את ההיכל ונישק את ספר התורה ואמר: **"ה' נתן וה' לקח יהי שם ה' מבורך"** (איוב א' כ"א). ואין כמעט משפחה בעולם שלא תספר על אסונות כאלה.

29. בזמן מוחמד היו שתי קהילות יהודיות במדינות ערב, אחת גדולה ואחת קטנה (כייבד קיינוקה, או קוריטה, לא זוכר בדיוק). והוא בא להכריח את הקהילה הקטנה להתאסלם, אז הוא מבר הם שלחו לקהילה הגדולה: בואו תעזרו לנו, אמרו להם: אנחנו "ברוגז" אתכם, אז הוא מבר אותה. אח"כ התחזק עוד יותר והלך לקהילה הגדולה, אמר להם: אתם לא עזרתם לאחים שלכם, ועכשיו אני אתנפל עליכם. והנה בלילה אחד ליל שבת, ובא יהודי אחד מהם ואמר להם: מוחמד לא יחשוב שאנחנו נתקוף אותו הלילה בגלל השבת, אז בואו אנחנו נתקוף אותו, אמרו לו: לא! מה פתאום? אלקים אמר אסור לחלל שבת, אתה חושב שאם נחלל שבת יעזור לנו? אבל הם לא ידעו את ההלכה שפיקוח נפש דוחה שבת, כי הם ידעו רק חומש ולא ידעו את הגמרא (שבת י"ט ע"א) שאומרת: "עד רדתה" - ואפילו בשבת, אתם יודעים מי אמר את זה? בית שמאי, ולומדים את זה ממה שכתוב "ובנית מצור על העיר אשר היא עושה עמך מלחמה עד רדתה" (דברים כ' כ'), ובית שמאי דרשו "ואפילו בשבת". אבל הם לא ידעו את זה, אז מסרו את עצמם על שמירת שבת.

העם" שהיה חילוני גמור³⁰, ואתם לא יודעים איזה דברי כפירה הוא כתב³¹, אבל פעם אחת הוא הרגיש משהו בלב וכתב משפט: "יותר מששמרו ישראל על השבת - שמרה השבת על ישראל", והיום מצטטים את המשפט הזה בשם חז"ל³². ביאליק לא היה שומר שבת³³ אבל הבין שלפחות בפרהסיא צריך שתשמר השבת וכמו שסיפר עליו רבי אמנון יצחק (בעלון נגזי המלך) שהיתה פעם "צלמניה" (פוטו) בירושלים, והיתה שם תמונה של "המשורר הלאומי ביאליק", והחנות היתה פתוחה בשבת, אז הוא שלח אליו מכתב ואמר לו: בפרהסיא צריך לשמור את השבת, אין דבר כזה בעולם, או שתוריד את התמונה שלי או שתסגור בשבת. והוא כתב שירים על השבת, כמו: "החמה מראש האילנות נסתלקה, בוא ונצא לקראת שבת המלכה" (ראיתי את השיר הזה בחוץ לארץ, וככה הוא מתחיל). והם היו יודעים מה זה "שבת" והיו מכבדים אותה. והיה מומר אחד שמו "הינריך היינה"³⁴, והוא כתב שיר ואמר שם: "השבת הופכת כלב נדרף לִנְסִיךְ כל שבוע" (ראיתי את זה בספר), מה הכוונה? היהודי בגטו סובל עני ומעונה, אבל השבת הופכת אותו לנסיך. ככה הוא ראה את השבת, וככה גויים ויהודים מומרים ראו אותה, אבל למה הדור הזה נעשה אנטי שבת? מדוע?

כי אשמרה שבת אל ישמרני

יט. פעם היה מקרה של חילול שבת בפרהסיא במדינה, והמפד"ל אז היו צדיקים יותר מהחרדים של היום, למה? אני אגיד לכם, לפני כמה שנים היו צריכים להגיע מטוסים מאמריקה לכאן ביום ששי בשעה שלוש, כדי שיהיה את כל היום להתכונן לקראת שבת, והיו צריכים לקבל אותם "בשמחה ובשירים בתוף ובכינור" (בראשית ל"א כ"ז), וכל האנשים המוכוונים כמו ראש הממשלה וחבריו היו שם (ראש הממשלה היה רבין). אבל התאחר הזמן ועוד לא באו המטוסים, אז אלה ששמרו תורה ומצוות היו קצת והלכו מהר משם, והשאר גמרו את הכל בליל שבת. ולכן המפד"ל הגישה הצעת אימון בממשלה, איך אתם מחללים שבת? אסור הדבר הזה! אז רבין אמר להם: תלכו מהממשלה לא צריך אתכם, אבל הצעת אימון הזאת גרמה שהממשלה כולה נפלה, ומי בא במקום רבין? בגין, שהיה יהודי הגון, והוא נשלח מן השמים להשמיע לעם בישראל: "בעזרת השם", "ברוך השם", "אם ירצה השם", והקב"ה נתן בו תשועה גדולה לעם ישראל, אתם זוכרים מה התשועה? הוא השמיד את הכור האטומי של עיראק, ימח שמם וזכרם³⁵,

30. הוא היה יהודי לא בסדר, וישמו הפרטי הוא "אשר גינצברג" וכינה את עצמו בשם "אחד העם". פעם רבי יוסף עדס ע"ה מפורט יוסף הלך לרמת גן והיה צריך להגיע לרחוב בשם "אחד העם", וכיון שלא רצה להזכיר את שמו כי "שם רשעים ירקב" (עין יומא לח:). אז מה הוא עשה? כתוב בפסוק "כמעט שכב אחד העם" (בראשית כ"ו י'), אז הוא שאל משהו: איפה זה רחוב "כמעט שכב"? אמר לו: אין רחוב כזה, הלך לשני ושאל אותו: איפה יש רחוב כמעט שכב? וכולם אמרו לו: הרב, אין רחוב כזה, עד שאחד הבין אותו ואמר לו: אתה מתכוין לרחוב "אחד העם"? אמר לו: כן... הראה לו ואמר לו: הנה "אחד העם" על ירך.

31. והוא בעוונות היה לומד גמרא, ופעם בגיל אחת עשרה למד בספר "שב שמעתתא" (זה ספר עמוק שכתב אותו בעל קצות החושן), ואביו ראה אותו ואמר לו: מה אתה מבין בספר הזה? אתה מבין משהו בכלל? וככה הוריד לו את המורל והוא "התמשכל" והלך (זה היה מסופר פעם ב"תד" במאמר ארוך שנקרא "הבה נתבוללה", לפני כמה שנים הייתי מנוי שם). ולכן אם אתה רואה ילד לומד, תעודד אותו, תחזק אותו, תפרגן לו, ותאמר לו: "יישר כח, בוא נלמד ביחד".

32. פעם כתב אלי חכם אחד בשבטו "תאגרות משה כותב: "חז"ל אמרו יותר מששמרו ישראל על השבת שמרה השבת על ישראל", אבל זה לא נמצא בחז"ל אלא זה פתגם שאמר אותו אחד העם.

33. סיפר תלמיד חכם אחד שמו הרב יעקב ברמן (הוא היה מורה לתלמוד בבית ספר שהיה שם "אודסה"), שביאליק לא היה שומר שבת, אבל פעם אחת בתל-אביב יסד ביאליק שיעורים בשבת, ונתן שם הרצאות ללא מיקרופונים וללא כלום אלא רק מדברים משהו בפרשת השבוע (והוא קרא לה "אהל שם" נדמה לי). והנה בליל שבת אחד הוא היה מעשן, בא משהו ואמר לו: תגיד לי איך אתה מעשן בשבת? אמר: טוב סליחה, זרק את הסיגריה ודיבר חצי שעה על השבת, כמה היא חשובה, כמה היא יקרה, כמה היא נפלאה. ואחרי שדיבר ושפך את לבו אמר: אולי יש למשהו סיגריה?... כי הוא פשוט לחוץ בין הפטיש לסדן.

34. זה יהודי שנעשה מומר, למה? כי לא רצו להכניס אותו לאוניברסיטה, אז אמרו לו: באוניברסיטה לא מניסים יהודים אבל אם תהיה מומר זה בסדר. והוא היה משורר גדול בגרמנית ונחשב לאחד המשוררים שלהם (ויש רחוב על שמו בתל אביב).

35. ואם היה שואל את אמריקה: מותר לי להשמיד? היו אומרים לו: אסור לך, מה פתאום? אל תעשה כלום. אבל אם הכור האטומי היה נשאר הוא היה גומר אותנו במלחמת המפרץ, ומשמים נתנו בלבו שלא יפחד מאף אחד, הוא עבר בירושלים וראה ילדים קטנים משחקים ואמר: הבליל הזה ישמיד אותם? והחליט. והוא קיבל ברכה מהאדמו"ר מלוב (ונדמה לי גם מהבבא סאלי), ועשה את הכל בלי לשאול אף אחד (שמעון פרס כעס עליו אף-כ"ה: מה אתה עושה את זה? אבל הוא עשה בלי לפחד). איך כתוב בפסוק בהפטר פרשת תזריע? "ונעמן שר צבא מלך ארם היה איש גדול לפני אדוניו ונשוא פנים כי בו נתן ה' תשועה לארם" (מלכים ב', ה' א').

כי היהודי הזה היה מכבד את השבת ומכבד את התורה. וזה ניתן לנו במתנה מהקב"ה בגלל שנלחמנו על השבת. ואיך היום חרדים יושבים שאננים במשך חודש חודשיים - שלשה ולא עושים כלום (ואני בטוח שלא שאלו את מועצת חכמי התורה), ואח"כ הם אומרים: מה לעשות?! שלוש שופטות החליטו את זה³⁶.

מתל אביב לערים נוספות ואין לדבר סוף

כ. ואיפה זה קרה? בתל אביב, שיש להם שם ראש העיר "חולדאי", והוא אומר: היום יש ארבע מאות ששים חנויות פתוחות ועכשיו עשינו בסה"כ מאה ששים מרכולים, כי אין להם זמן לקנות אלא רק בשבת... אבל זה עלול לגרום כהנה וכהנה, ואתם יודעים מה הרמז של "חולדאי"? המשנה בפסחים (דף ט' ע"א) אומרת: "אין חוששין שמא גיררה חולדה מבית לבית ומחצר לחצר, דא"כ ממקום למקום ומעיר לעיר אין לדבר סוף", כלומר אל תאמר זה רק חולדה מבית לבית ומחצר לחצר, כי תדע לך שזה ימשיך הלאה ממקום למקום ומעיר לעיר, וחולדה זה "חולדאי" הזה, ואם התרת מאה ששים חנויות הרי אח"כ יהיו עוד כהנה חנויות, ואח"כ גם בעיר אחרת ובכל עיר שראש העיר חילוני זה ימשיך ויהיה ככה. ובאשמת מי? באשמתנו! כי במקום ללכת ולומר: אנחנו לא מרשים ויעשו מה שירצו, כי השבת מעל כולם, מעל הבג"ץ ומעל הממשלה ומעל המדינה, ולולי השבת היינו מתבוללים באומות ולא היתה המדינה הזאת³⁷, ולכן אדם צריך לשמור על התורה ולא לפחד.

שרים עצרו במלים

כא. כתוב "הוי עז כנמר וקל כנשר ורץ כצבי" (אבות פ"ה מ"כ), ואומרים: מה זה רץ כצבי? תרוץ שיהיה לך כסא מעור צבי בכנסת, אבל לפני רץ כצבי כתוב "עז כנמר וקל כנשר לעשות רצון אביך שבשמים", כי זה העיקר, לא לעשות שטויות, לא לעשות הבלים, ולא לחפש חנופה, אלא לומר: בתור שר הפנים עלי לעשות ככה, ואתם תגידו מה שתרצו! ובמיוחד שאין ספק שמועצת חכמי התורה לא היו מסכימים לדבר הזה, אבל יש פחדים ודמיון ולמצוא חן, וכי אנחנו לקחנו כל יהודי מחלל שבת ואמרנו לו "אתה חייב סקילה"? אבל השבת צריכה לפחות להשמר בפומבי, וכל הפיצוצים והקיצוצים והמרכולים האלה אפשר לקנות מערב שבת, ותוכל לשים בפרז'יז'ר וישאר לך בשביל שבועיים.

וראיתם אותו וזכרתם

כב. לכן מה צריכים לעשות לעומת הצרות האלה? להתחזק בשמירת השבת. לפני שנים שמעתי רעיון מהרב רצון ערוסי שליט"א (הרב של קרית-אוננו, ושמעתי את זה ממנו עוד לפני שנתמנה למועצת הרבנות הראשית), שהוא קבע בבית הכנסת שלו שם שכולם ילכו לבית הכנסת בשבת עם טלית ויחזרו עם טלית, למה? כדי שאלו שנוהגים באוטו בשבת יראו לפחות את היהודי עם טלית, וישאלו: מה הוא עושה? מה קרה היום? וככה יידעו שהיום זה שבת. וכדאי לעשות את זה בכל מקום.

לא לעשות חגיגות בר מצוה בשבת

כג. ודבר שני, יש כאלה עושים בר מצוה בשבת, מה הכוונה? הוא עולה לתורה

ובבגין נתן ה' תשועה גדולה לישראל. והוא היה כמעט מוכן לתקן את החק של "מיהו יהודי", אבל אמרו לו שלא צריך לעשות את זה. וחבל שאמרו ככה, כי אם היה מתקן את זה היה חוסך לנו הרבה צרות עם הרפורמים והרשעים הארוזים האלה, אבל לא זכינו לה.

36. כתוב בישעיה (ג' י"ב): "עמי נוגשו מעולל ונשים משלו בו", מי הם הנשים שמשלו בעמנו? שלוש שופטות.

37. לפני כמה שנים האפיפיור מרומא הגיע לארץ ישראל, וראש הממשלה בן גוריון שלח לרבנים הראשיים: אתם צריכים להקביל את פניו של האפיפיור במקום פלוני, והרב נסים זצ"ל אמר לו: אני לא הולך, אמר לו בן גוריון: אם אתה לא הולך אני אוריד אותך, כי אני כאן ראש הממשלה, אמר לו: אתה לא ראש ממשלה ואני אוריד אותך. אמר בן גוריון: איזו חוצפה, ככה תדבר עם ראש ממשלה? אמר לו הרב נסים: לולי התורה שאני מייצג אותה לא היתה ממשלה ולא מדינת ישראל. ובן גוריון רצה להרעיש הרבה, ובאותו זמן נפלו פצצות בכנסת (בגלל השילומים מגרמניה) ובן-גוריון היה אז בבית חולים ואמר משם: "צריכים להעביר את הרב הראשי הרב נסים". וראיתי אז בחוברת של "הפרסד" (שבט תשכ"ד). והעורך שמו הרב שמחה אלברג, ושם כתוב "עלברג", ושם כתוב: "יידע לו מר בן גוריון, שאם הוא יפטר את הרב הראשי, אנחנו כולנו נגדו, תזהר ואל תגע בו", וככה בן גוריון נבלם, כי כשהרב נסים דיבר בכח כזה, זה העמיד את ב"ג על מקומו והוא לא עשה לו כלום. אחרי שנים בנו משה נסים אומר: אבא היה צודק וכולם ראו כמה שאבא צדק, כי כמה שראשי הממשלה התניפו לאפיפיור הוא לא התייחס אליהם ואמר להם: אתם גנבים, אבל אבא ששמר על כבוד התורה הוא שהצליח.

בא לטמא את השלישי לא יכול לטמא אותו. למשל אין אוכל מטמא אוכל (זה גמרא בפסחים י"ד ע"א), אבל אם האוכל מטמא משקה אז המשקה מעביר טומאה לאוכל, ואז האוכל האחרון אומר למשקה: **"מטמאין לא טמאוי"**, כלומר האוכל שטימא אותך לא יכול לטמא אותי כי אין אוכל מטמא אוכל, **"ואתה טימאתני"**. אז אומר רבי דוד ברדא אותו דבר כאן: **"אחי התועה"** - שאתה הולך בדרך חושך ואפילה, **"שמעני"** - תשמע אותי, **"אשר טמאך"** - מי שטימא אותך ועשה אותך אנטי דתי ואנטי יהודי, **"רק פתני"** - הוא רק פיתה אותי ולא עשה יותר מזה אלא רק **"היכני גם פצעני"**, אבל **"כעוללך לי"** - כמו שאתה עשית לי, **"להעבירני על דעת קוני"** - לעשות אותי מומר, **"לא עלה גם בידי עויני"**, הוה אומר: **"מטמאין"** - הגויים שטמאו אותך, **"לא טמאוי"**, אבל **"אתה אחי טמאתני"**.

אומות העולם למדו מאתנו את השבת

כה. ולכן צריכים להתחזק בשבת ולשמור אותה, ולדבר על לבם של אלה הרחוקים, כי מה עושה לכם השבת? הרי מאיפה אומות העולם למדו לעשות יום מנוחה? מהתורה שלנו, ואתם תזרקו אותה? לכן צריכים לכבד את השבת, ובזכות זה נזכה לעולם שכולו שבת, ולגאולה שלימה במהרה בימינו, אמן ואמן.

מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב, הוא יברך את כל השומעים את הדברים האלה, כאן ובקול ברמה ובכל מקום בעולם, השומעים והוראים **והקוראים אח"כ בעלון בית נאמן**. ויה"ר שהדברים האלה יעשו פירות בלב אחינו שאינם יודעים מה זה שבת, **ויתחילו לשמור שבת מתוך אהבה וכבוד**, ונזכה לגאולה שלימה במהרה בימינו, אמן ואמן.

וקורא את ההפסטה. אבל מה הבעיה? באים לשם הקרובים הדודים והדודות, "או דודו או בן דודו יגאלנו" (ויקרא כ"ה מ"ט), והם באים עם מכונית על יד בית הכנסת, ועם פלאפונים ומצלמות ומצלמים, וכי פלאפון ומצלמות ומכוניות זו שבת? זה שבת של מפ"ם? ³⁸ (ראשי תיבות מצלמות פלאפונים מכוניות). ובית הכנסת הפך להיות חול גמור. ולכן צריכים לעשות תיקון לזה, מה התיקון? לא לזרוק אותם, אלא לא לעשות חגיגת בר מצוה ביום שבת. בתונס עשו רק בשני וחמישי, שאז יבואו לבית הכנסת יצלמו ידברו ויצאו, אבל לבוא בשבת עם אוטו אין דבר כזה! ³⁹. והרבנים הראשיים זו העבודה שלהם, והם צריכים לקבוע שלא יהיה דבר כזה, ואפשר לעשות את זה.

מזמור שיר

כד. אני אסיים בשיר אחד של **רבי דוד ברדא ע"ה**, שהיה כ"כ חזק בדיבור שלו, ובילדותי הייתי משנן את השיר הזה בעל פה, וכדאי לזכור אותו: **"אחי התועה, שמעני! אשר טמאך רק פתני, על צואר רדוף רדפני, הכני הגוי פצעני, גם עניי גם מותתני, אך להסיר תמתי מני, כעוללך לי להעבירני, על דעת-על דעת קוני, או לכחש באלוה עושני, לא עלה גם בידי עויני, הוה: מטמאין לא טמאוי, ואתה, אחי, טמאתני!"**. במסכת פרה (פ"ח, משניות ב"ז) הובאו שבע דוגמאות שאחד מטמא את השני והשני מטמא את השלישי, ואם היה הראשון

³⁸. אתם יודעים מה זה מפ"ם? מורי ורבי המשורר רבי דוד ברדא ע"ה היה אומר: "מפא"י מפ"ם, ארור אפם, יועם זיום, בעודם באיבם" (בשיר "חזות קשה").

³⁹. וכי בתונס לא היתה לנו התבוללות? אמא מספרת שרבי חיים בלעיש ע"ה (שנפטר בשנת תשי"ז) קבע כלל שכל מי שנישואה בר מצוה ועולה לתורה חייב לדעת לקרוא אותיות, למה? כי הוא היה עולה לתורה בשני וחמישי והוא לא יודע לברך כי הוא לא יודע כלום, אז מביאים לו את הברכה בצרפתית והוא קורא ברוך אתה וכו', וכי זה בר מצוה? איזו מצוה יש לו? לכן צריך ללמוד את זה, ומאז הרבה עשו שיעורים לבר מצוה.

הלכה נאמנה

הלכות ספירת העומר

א. ספירת העומר צריכה להיות בעמידה, ואם אינו יכול לעמוד יספר בישיבה, יצא ידי חובה פדעבד.

ב. מי ששאל אותו חברו "כמה הלילה לספירה", יענה לו "אתמול היה כך וכך", שאם יאמר לו "היום כך וכך", לא יוכל אחר כך לספר עם ברכה (שאולי יצא בזה ידי חובתו). ואם כשעונה לחברו "היום כך וכך" יכון בפרוש שאינו מתכוון לצאת בזה ידי חובה, אז יוכל אחר כך לברך ולספר. אך לא כלם יודעים לכון כך, ולכן תמיד העצה הטובה ביותר לומר לשואל את הספירה של אתמול.

ג. מנהג כל העדות לספר בלשון הקדש, חוץ מהתימנים שנהגים לספר בארמית.

ידוע מדע

א. רבי יצחק אברבנאל היה שר האוצר של מלך ספרד, והיה חכם גדול ומיוחד, ומרן מכנהו בבית יוסף (טימן קסיה): "הנזיר הגדול רבי יצחק אבן בנאל", תאר זה נמן בזמנו לרמב"ם.

ב. ספר נוהג כנאן יוסף חברו חכם בימי הרב שני לוחות הברית (השליה) לפני ארבע מאות שנה (בשנת שיצ פחות או יותר).

ג. ספר סדר היום חברו חכם בן דודו של סרן הבית יוסף, והסמו רבי משה בן מכיר, וספרו סדר היום מאד יפה ומתוק מדבש.

ד. מהרי"ץ הוא רבי יחיא צאלח רבם של התימנים, והוא חי לפני מאתיים שנה.

בית נאמן לילדים

הנחיה לילדים על שם רבי נאמן

לחצו תספר

רבי שלמה אליעזר אלפאנודי היה מיוחד במינו. הוא חי קרוב למאה ועשרים שנה, וקרא לו "הסבא קדישא". נולד בקושטא (שבתרקה) ועלה לארץ בגיל מבוגר מאד, ונפטר בארץ בשנת תרצ"ז (בלימוד לפני שמונים ושבע שנים). ובא אליו האדמו"ר מסופקאטש (מסידור הרוחקה) לשבוע ימים כדי לבקר אותו, למה? כי רבי שלמה אליעזר היה אדם מיוחד, ועד גיל מאה ושמונה עשרה לא פתחה עינו ולא נס ליחו (עלול בדעתו). והיה בעל זכרון אדיר. **הרב עובדיה זצ"ל מספר שהיו שואלים אותו איפה כתוב דבר מסים, היה עונה להם: "זה כתוב בפרקי מגדים", וקראתי את זה לפני תשעים שנה, הוא נמצא שם למעלה בספריה מביא אותו, והיו לוקחים סלס ומביאים לו את הספר שכלו מאבק, והוא פותח ומראה להם שהדבר הזה כתוב. זה משהו מיוחד.**

היה יהודי שתמיד לפני שנוסע, היה שם מטע בסף לצדקה בקפה ולפעמים בשניה שוכח היה אומר: שיחשב לפניך כאלו שמתי צדקה. אבל פעם אחת שכח, והנה בדרך האוטו נפתח, ואחד הילדים נזרק בכביש, ובנס לא קרה לו כלום. והנה עצמו - זה שספר לי גם בן שכב בבית חולים כמה שבועות. אמרתי לו: למה לא נמת צדקה, ואמר לי שתמיד הוא נוהג אבל עכשו שכח. **אדם תמיד צריך לתת צדקה.** כי אם יש גזרה אז הנספח מספק את הגזרה.



מלך ביפיו תחזינה עיניך



להרחיב במעלותיו בלי סוף, אך תכונה אחת שמוכרחים להדגיש כי גודל גדלותו בתורה של מרן ראש הישיבה כך גדול ענוותנותו, וגם אם לא כל אחד יכול להיות גדול בתורה כמו רבנו, אבל בודאי כל אחד יכול ללמוד ממנו ולהיות עניו!

הגאון **רבי אהרן שפירא** שליט"א רב ואב"ד דפרדס"ק וראש-מתיבתא דרש"י, נשא דברים על מהות חג הפסח, ובפתח דבריו אמר, ברשות מרן ראש הישיבה גאון הדור, אני חושב אם נשב ימים ולילות, אין אנחנו מספיקים להגיע ולספר מקצת שבחו של מרן ראש הישיבה.

לאחר-מכן כובד הגאון **רבי פנחס כהן** שליט"א רבה של נתיבות, שדבר על הזכות לשבת במחיצתם של רבותינו "עיני העדה", "כמו שיש לאדם ב' עינים, כך זוכים אנו שבראשנו יושבים מרן ראש הישיבה ומרן הראש"ל הגרש"מ עמאר שליט"א, אמר. וכשדמעות בעיניו, תיאר איך התרגש לראות את הציבור קופץ ומרקד לכבוד התורה, "אמרתי טוב, תוך דקה-שתיים הם בטח יתעייפו וישבו. דמעות ירדו מעיני לראות את השירה וההתלהבות, שמוכיחה מה זו אהבה אמיתית לתורה, אהבה אמיתית לעינים שלנו".

הגאון **רבי רפאל כהן** שליט"א ראש מוסדות "יתד התשובה", פתח בפסוק "זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו". ברשות המאורות הגדולים, המאור הגדול לממשלת עולם הישיבות - מרן ראש הישיבה שליט"א, והמאור הגדול לממשלת עולם הרבנות והדיינות - מרן הראש"ל שליט"א, חבל שישנם כאלו שלא השכילו להבין ששמו של מרן ראש הישיבה בראש-ישיבות זה הרמב"ם, וכהרמב"ם בשעתו שכל רז לא אניס ליה שידע כל נושא והיה בקי בכל חכמה גם כדי לדעת מה להשיב, כך מורנו **רבי מאיר ברבי מצליח** הוא הרמב"ם של דורנו שעונה על כל השאלות עוד לפני שישאלו! וגם אם היו כאלו שבשעתו דיברו וביזו את הרמב"ם, ותקפו אותו, הרי שאנחנו רואים כיום שאורתותיו הגדול מאיר וזורח בכל העולם, אשרינו מה טוב חלקנו, שגם אם יש חושך, זכינו לשני המאורות הגדולים שמפורים את ענני החושך ומאירים בתורתם את כל הארץ כולה.

"כבר היה מי שאמר, לא היו ימים טובים לישראל כמוצאי שבתות וימי חמישי. **מוצאי שבת - יש את השיעור, וביום חמישי - יש את העלון "בית נאמן"**. עיניהם של כל ישראל נשאות לעלון, כל בית בישראל רוצה להיות "בית נאמן". זו הזדמנות לעמוד לימינו של **רבי חננאל כהן**, שטורח מאד בענין הזה. (ראיתי חילוקי פה טפסי ה"ק של 28 שקלים, איזה צנועים!!), אשריהם ישראל". סיים הגר"ר כהן.

כצופים מן הצד, נוכל להעיד, כי באירוע עצמו, בין האלפים הרבים, ניתן היה לראות רבים כאלו שזכו להתקרב לאורו של מרן ראש הישיבה רק בשנים האחרונות, וניכר שהשיעור השבועי והעלון "בית נאמן" הביאו אותם לטעום ולהבין, ולהכיר מקרוב את עוצם גדולתו וקדושתו של מרן ראש הישיבה שליט"א.

תורתו מכרזת עליו

רגע לפני המשא המרכזי, כובד לישא דברים, אחיו של מרן ראש הישיבה, מורנו הגאון **רבי צמח מאזוז שליט"א**, מנהלה-הרוחני של ישיבת "כסא רחמים", אשר דן בשרש מצות "הקבלת פני רבו ברגל", "הרבה חושבים מה זו המצוה שחייב אדם להקביל פני רבו ברגל? כדי לשמח את הרב ולומר לו, הרב כלנו איתך. אך זה לא מדויק". לאחר דיון מעניין, ציין הרב כי המטרה היא: "כדי לבוא ולראות את רבותינו, איך הם הגיעו לדרגה כזאת, וללמוד מהם, כל אחד ואחד מאיתנו, שמי שישקיע עצמו בתורה, יזכה להיות גדול בישראל".

בדבריו חשף הג"ר צמח שליט"א, את העובדה הבאה: "לפני פסח, ראש הישיבה אמר למשכ"ק שלו, השנה - מספיק! עשיתם הקבלת פני רבו שנתיים, מספיק. אמר לו: הרב, כבר הזמננו אולם, כבר הזמננו תזמורת, כבר הזמננו רבנים, אמר לו

מעמד "הקבלת פני רבו" לכבוד מרן ראש הישיבה מורנו הגאון האדיר רבנו **מאיר מאזוז שליט"א**, התקיים ביום רביעי א' דחזה"מ פסח באולמי אחוזת ווגשל המפוארים, במעמד מרנן ורבנן גדולי התורה, ובהשתתפות אלפי בני-תורה ואברכים עם עמך בתי-ישראל, שגדשו את האולמות עד אפס מקום, והגיעו מרחוק ומקרוב, באמצעות מערך הסעות מיוחד שאורגן מכל רחבי הארץ, להתברך ב"ברכת מועדיך לחיים" ולשמוע דברי אלוקים חיים.

ימים על ימי מלך

המעמד נפתח בחלק האומנותי אותו הרכיבו גלריית פייטנים וזמרים מהשורה הראשונה, ר' משה דוויק הי"ו, שפצח בקול שירה וזמרה אדירה לכבוד המועד ולכבוד המאורע (ומרן ראש הישיבה אף התרגש מאד משירתו בפיוט "אעופה אשכונה", ומחה כף אל כף כאות שמחה). כמו גם הזמרים הנודעים ר' מנדי גרופי הי"ו, ר' משה קליין הי"ו, ור' אבי מן הי"ו, שליוו את האירוע בקטעי שירה ופיוט לכבודה של תורה. אשרי עין ראתה - "הכבוד מחופף כעטרה על-ראש מלך".

בשורות ספורות אלו קשה לתאר את כל שהתרחש באירוע הגדול, אך א"א שלא לציין את אחד מרגעי השיא, היה זה כאשר נכנס **מרן ראש הישיבה שליט"א** לאולם, כשהקהל האלפים פוצח בשירה שלא נגמרת: "עוד ינובון-ינובון בשיבה, דשנים ורעננים יהיו", שירת הודיה להשי"ת על שזכינו לחיות בדורו של המאור הגדול לממשלת התורה, עמוד האמת וסמל הענוה, שר התורה ועמוד היראה, "חיים ושולם, יוסיפו לך", צועקים ולא מתעייפים, וגם כשהתזמורת כבר מושקת לבקשת הרב, "ימים על ימי מלך" - ממשכים וזועקים. והשירה אף מתגברת ומתעצמת עם כניסתו של **מרן הראש"ל הגרש"מ עמאר שליט"א**, כששירת "חיד אל-דגול מרבכה, ברכך לגברא רבה" מתמזגת שעה-ארוכה עם "אמת מה נהדר" ו"צהלי ורוני יושבת ציון".

ואכן השירה וההערצה האמיתית, שפרצה את כל הגבולות, המחשישה את עוצמת הקשר והאהבה שרווחים התלמידים לרבותיהם הדגולים.

כעוצם גאונותו כך גודל ענוותנותו!

את המעמד פתח הגאון **רבי מרדכי מאזוז שליט"א** ראש ישיבת "כסא רחמים" עמנואל, שסיפר מעט על גדלותו של מרן ראש הישיבה שליט"א, עמוד האש המאיר לפני המחנה, שבגיל שש וחצי ידע את כל חמשה חומשי תורה עם טעמיהם בע"פ, ובכל שבוע מחדש הכל עומדים משתוממים מבקיאותו העצומה בכל מכמני התורה, ונדהמים שמליטתו בכל תג ושוירה מתשובות הנודע ביהודה ורבי עקיבא איגר, כמו בשאר עמקי התורה. וידוע שעל גודל עינו וגדלותו כבר העידו גדולי הדור הקודם, ובראשם מרן רשכבה"ג רבנו **עובדיה יוסף זיע"א**, ועל-כן כולנו מחוייבים לצאת בקול מחאה כנגד דברי הזלזול שנשמעו לאחרונה.

ראש מוסדות "חכמת רחמים" מורנו הגאון **רבי חננאל כהן שליט"א**, סיפר על התגובות הרבות שהם מקבלים בעקבות העלון "בית נאמן", מכל קצווי תבל. וגדולי תורה עם יהודים של צורה מכל הסוגים ומכל החוגים שולחים מכתבי תהלה והתפעלות על העלון שהוא מלא תורה, מלא מוסר, מלא חכמה. קיבלתי טלפונים מאמריקה בערב החג, "תודה רבה על העלון, הוא ממש מחייה אותנו". יש אנשים שכותבים שמרן ראש הישיבה הוא רב של "העדה הותונסאית", אבל את האמת הכל יודעים, שמרן ראש הישיבה הוא מנהיג הדור כולו. יאריך ימים וינהיג אותנו עד ביאת הגאול, אמן.

כן כובד לישא דברים הגאון **רבי יצחק ברידע שליט"א** רבה של רמת-גן, שפתח בכבוד אכסניה, והודה למארגנים שמזכים את הציבור להכיר ולשמוע ולראות יותר ויותר את מרן ראש הישיבה. וציין כי כיון שהרב עדיין לא הגיע, אפשר היה

לעילוי נשמת
אבינו וסבינו היקר
שמעון
אלהיו ודיאמנטה
כלפה נ"ע
נבטי"א אלול תשע"ו

לעילוי נשמת
ויקטור חי
מאיר
בן אסתר

העלון יוצא לע"נ
חולון אברהם
סבירטה בן
שלביה לבית
חדאד פיניש

לרפואת
יוסף חי כהן
בן מסעודה

לרפואת
רבקה חיה
בת חנינה
אסנת

לרפואת הגאון
רבי משה חי
בן ששונה
שושנה חורב
שליט"א

לרפואת מרן
הגאון רבי **אהרן**
יהודה לייב
בן גיטל פייגא
שטיינמן
שליט"א

שוחח על גדולת וקדושת ימי חג הפסח. ובהתרגשות מיוחדת, סיים ואמר, **זכינו כולנו זכות שאין לתאר, שבאנו לארץ ישראל ולומדים פה תורה.** איזו זכות. יזכנו ה' שגם יבנה המקדש בשובה ונחת, וגם יעמוד על מכוננו ותחזינה עינינו בשוכך לציון ברחמים, בחיי מרנא ורבנא ראש הישיבה ובחיי כל בית ישראל, ונאמר אמן.

רק התורה נותנת טעם בחיים!

המשא המרכזי של הערב היה כמובן משאו של מרן **ראש הישיבה**, שדיבר בענייני החג על האמונה והביטחון בבורא עולם, וכי יום יבוא ובע"ה כולם יכירו וידעו כי התורה תורת אמת, והיא נותנת לאדם חיים טובים ומאושרים.

בפתח דבריו התייחס מרן לשיעור ולעלון בית נאמן, ואמר, כי מלבד התורה שמגיעה לרבי חננאל המו"ל של העלון, יש להודות לעוד אנשים נוספים שזכותם נוסד השיעור הזה. "אנשים חושבים שאנחנו עושים את זה בשביל פרסום, פרסום זה הדבר הכי גרוע! חידוש אחד והערה אחת אמיתית בתורה, שווה את כל העולם הזה. **השבוע אמרנו חידוש נפלא ברמב"ם**, דבר שנתקשו בו כל האחרונים, והסברנו בו דבר נפלא, תגיד מה שווה כל הרעש לעומת החידוש הזה? זה שווה לי את כל העולם כולו!

במהלך הדברים ציין הרב, בענותו מיוחדת, כי השירה והריקודים לכבודו, מוגזמים, וברך את הקהל: "מאחל לכם תזכו לרקוד פיימאה לפני המשיח שיתגלה במהרה בימינו. זו הברכה - שתזכו שגם בניכם ובנייבניכם ילמדו תורה מתוך אהבה, מתוך חיבה. כדי שיהיה להם טעם בחייהם. תדעו לכם שהתורה מחייה את האדם, התורה מרוממת את האדם. לולי התורה כבר אבדנו לגמרי, לולי תורתך שעשועי או אבדתי בעוניי". **מי שילמד תורה, הקב"ה נותן לו בריאות, נותן לו חיים, נותן לו שמחת חיים, נותן לו אושר בחיים.** שיהיה לכם כל טוב, תזכו לשנים רבות נעימות וטובות".

כך הסתיים המעמד בתפלת ערבית חגיגית, ובספירה מרוממת - "שניימים לעומר". כשכל המשתתפים יצאו לבתיהם מתוך שמחת-הרגל אמיתית, כשהרושם הכביר שהותיר בהם המעמד הנשגב, לא ימחה מלבם לעד, ואף יעניק כוחות להמשך עלייה בתורה בעמל ויגיעה, בזמן קץ שנפתח בימים אלו.

אשרי עין ראתה כל אלה!

מרן ראש הישיבה: טוב, אם כבר עשיתם, אין הכי נמי. כי ראש הישיבה מעוניין הרבה יותר להשאיר בפינה שלו, לשבת בשקט ולעסוק בתורה".

"הרבה אומרים לי, איפה התחבא הרב? 70 שנה לא שמענו כלום. רק פה ושם, שמענו על הישיבה, ראינו תלמידים שלומדים אצל מרן ראש הישיבה הרב מאזוז, אבל לא יותר מזה. אך לא ידענו - בן פורת יוסף - את העוצמה! את הבקאות! את הידע! את הפסיקה! את הדרך הנכונה! לא שמענו! אך זה נתגלה בפעם אחת!?"

כאן הזכיר הרב: "כל זה התגלה ע"י ידידנו הגאון רבי חננאל הכהן שליט"א שזכה וזיכה את הרבים, כפשוטו. בשבוע הראשון 5000 עלונים, ועכשיו 100,000 עלונים. הייתי בצרפת בקיץ שעבר, חבר אחד אומר לי אני מקבל את העלון בדוא"ל ואני מדפיס אותו אצל גוי אחד, שמדפיס לי ממנו כמויות, ואני מחלק את זה לאנשים שרוצים לקרוא, זה עולה לי כסף, לכן אני מקפיד לתת רק למי שמעוניין לקרוא, ובכל שבוע הכל נגמר. והנה הוא אומר, שפעם אחת בא אליו אותו הגוי שמדפיס ואמר לו, תשמע, אני עושה לך מחיר מיוחד, לך תבדוק כמה יבקשו ממך בתי"דפוס אחרים... אבל תמורת המחיר הזה אני מבקש ממך דבר אחד, תבקש בבקשה מהרב הזה שבתמונה, כאן ב"בית נאמן", שיברך אותי.

"אני אומר על רבי חננאל, לא יודע איזו מצוה גדולה עשה, שזכה בזכותה - "ששכר מצוה מצוה" - למצוה הגדולה הזו להפיץ את הדף השבועי הזה, אשרי ואשרי חלקו, אשרי העומדים מאחורי ההוצאה הגדולה והענקית הזאת, בעולם הזה ובעולם הבא.

"אני אומר לכם רבותי, זה לא שהיום ראש הישיבה נולד, כבר מלפני שבעים שנה היה גברא רבה, אבל הוא לא מאותם אנשים שמחפשים פרסום, הפרסום מפריע לו, לא יודע איך בסוף הצלחנו בשנתיים האחרונות האלה, קיבלנו רשות לשים את השם שלו במודעות. תמיד אם היה רואה את השם שלו במודעות היה אומר: "אני לא בא". הוא לא רוצה פרסום, אבל הקב"ה מפרסם אותו. **"תורתו מכרזת עליו"**. סיים הגר"צ את דבריו, כשהקהל מריע ארוכות.

במת הנשיאות המכובדת כללה גלריה מרשימה של עשרות רבנים וגדולי תורה, ראשי כוללים וראשי ישיבות, רבני ערים וראשי קהילות, שפיארו את המעמד בנוכחותם, אך מקוצר הזמן לא כולם יכלו לשאת דברים, כמובן. כן השתתפו השר לשעבר הרב אליהו ישי הי"ו, ועוד אישי ציבור נכבדים מהארץ ומחו"ל.

מרן הראש"ל הגאון הגדול **רבנו שלמה משה עמאר** שליט"א, רבה של ירושלים, פתח, ברשות מרנן ורבנן, ראשי ישיבות רבני ערים, דיינים, גאוני ארץ, אברכים ובני הישיבה, ובראשנו, **עטרת תפארת כל בית ישראל מרן ראש הישיבה**. בדבריו



שורת נאמן

מבצע "שרי האלפים" יוצא לבק...

בידך הדבר!
להיות שותף בהפצת
שיעורי מורנו מרן ראש
הישיבה שליט"א

**בתרומת הו"ק ע"ס 28 ש"ח בלבד
כמניין כח, תזכה לתת כח לעלון
ולהיות שותף בהפצתו**

**כל תורם מקבל תעודת שותפות
מפוארת וממוספרת על היותו שותף בעלון
וספר "שיעורי בית נאמן" כשייצא לאור ב"ה**

**להשתתפות, התקשרו עכשיו:
052-7130554 08-6727523**

הופיע ספר

מאמר רחמים ב"כ

**פי' נפלא על מסכת אבות,
על משלי ורות
וכן מוסרים ומשלים על
מעלת התורה ולומדיה
מאת מרן רבי רחמים
חי חויתה הכהן זצ"ל**

ומצורף לזה האזהרות שנוהגים לקרוא בשבועות.



מכון
ארח
צדיקים
ברביה

להשיג במכון 08-6727523 או ר' ישראל 0527159826